

Σ.

Στέρνα. (Ἰδε Γλωσσάριον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλ. τόμ. Η' σελ. 493) Ἀπορώ διατί εἶπον μετὰ τινος δισταγμοῦ ὅτι παράγεται παρὰ τοῦ στέρφους τῶν ἀρχαίων. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον, ὡς καὶ ἡμεῖς, στερήσῃ τὴν στέραν.

Στρώω. Πρόσθε εἰς τὰ Ἄτακτα (Β', 335) καὶ ταύτην τὴν σημασίαν· « Ἐστρώσεν ὁ νέος, » ἀμεταβάτως, *il est devenu rangé*· καὶ « ἄφες τον πρῶτον νὰ στρώσῃ. »

Στρίβω. « Τὸ ἔστρωσεν· ἀς τὸ στρίψωμεν· δὲν τὸ στρίβωμεν ; » *Filler, déguerpir*

Σταυρόω. Ἐν Ἑπταν. Τὸ ἀλλαχοῦ πιλατεύω. Ζήτηι τὴν λέξιν ταύτην ἐν τῷ Η' τόμ. τῆς Πανδ. σελ. 463.

Σκορπαλευράς, ἀρσ. καὶ σκορπαλευροῦ, θηλ. ὁ μεγαλόδωρος, *qui fait des largesses*. Σκορπῶ — ἄλευρον.

Σιταρίθρα. Ἐν Ἀθήναις. Πτηνὸν ὑπαγόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κορυδαλῶν.

Συμπλιαστής. Ἐν Ἀθ. (τὸ υ' προφ. ὡς υ), ὁ ἔχων κτήμα πλησίον τοῦ κτήματός μου. « Ποῖον ἔχεις συμπλιαστήν ; — Τὸν Ν. . . »

Σφάζω. Λέγουσιν ἐν Κεφαλληνίᾳ· « Ὑπάγω νὰ σφάζω τὴν γῆν, » νὰ ἀροτριώσω. Ἰσραῖα μεταφορά!

Σηδός. Ἐν Μ. Ἀσίᾳ. Θεός, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάται.

Σαβατιανά. Ἐν Ἀθήναις. Σταφύλια, τὰ ἀλλαχοῦ ἀμπελῆσια λεγόμενα.

Τ.

Ταγγός. Κακῶς ἔγραψα τὴν λέξιν Ταγκός διὰ κ. ("Ορξ Γλωσ. τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλην. Τόμ. Η'. σελ. 516). Ἡ λέξις ἀρχαία, ἔχουσα τὴν αὐτὴν ὡς καὶ σήμερον σημασίαν. Λέγομεν καὶ ταγγάδα τὴν γεῦσιν τοῦ ταγγοῦ.

Τήκομαι. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι. « Κάθεται κλεισμένος καὶ τήκεται. » Εἰς τοῦτον μόνον τὸν χρόνον.

Τσαχείλας. Ὁ ἔχων μεγάλα χεῖλη. Ζα-χεῖλας.

Τσαλαχόνω καὶ ὄν. τσαλάχωμα. *Chiffonner, froisser*. Ἐὰν δὲν ἀπατώμαι σύγκειται ἐκ τοῦ ἐπιτατικοῦ μορίου ζα, καὶ τοῦ ἀρχαίου λαχαίνω, ἐκ τοῦ λάσκω, τοῦ σημαίνοντος τὸν τριγμὸν τοῦ ὑφάσματος, τῆς ἀσπίδος, κτλ, ὅταν σχίζονται, καὶ τοῦ τῶν ὀστέων (Ἰλ. Ξ, 25, Ν, 6, 6, Ψ, 277). Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἐσήμκινε πρὸ πάντων τὸ μετὰ φόφου συντρίβειν, διασχίζειν, διαρρήγνυειν καὶ τὰ ταιαῦτα. Οὕτω καὶ ἡμεῖς λέγομεν σήμερον· « Ἐτσαλάχωσα τὸ φόρεμά μου, » καὶ « ἔτσαλάχωσα τὸ χάρτι, » ἥτοι τὸ ἐξάρωσα, ποιῶντος τοῦ ἐνδύματος ἢ τοῦ χάρτου τρυγμὸν τινα κατὰ τὸ ζαλάχωμα. Τὸ μόριον ζα μεταβεβλημένον εἰς τσα ἀπαντῶμεν εἰς τινὰς λέξεις τῆς καθομιλουμένης, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω τσαχείλας.

Τσιτσιδος, καὶ ἐπίρ. τσιτσιδί. Ὀλόγυμνος.

Φ.

Φρέαρ. Ἐν Χίῳ. Ἰδε ἀνωτέρω ἀντ.λῶ.

Φιλακόλουθος. Ὁ συχνάζων εἰς τὰς ἐκκλησίας, ἢ ὁ ἀναγινώσκων κατ' οἶκον τὰς ἀκολουθίας αὐτῆς.

Ω.

ᾠχρα. Ἐν Κωνσταντιν. Τὸ κίτρινον χρῶμα, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι.

Ν. Δ.

ROBERTOS EMMET.

—ooo—

I want a hero: an uncommon want.

(BYRON.)

Α'.

Τίς ἐξ ἡμῶν γνωρίζει τὸν Ροβέρτον Ἐμμετ ; Ὀλίγοι ἴσως ἀναγνώσται ἔχουσι τινα συγκεχυμένην ἀνάμνησιν τῆς θλιβερᾶς αὐτοῦ εἰμαρμένης. Οἱ γνωρίζαντες αὐτὸν ζῶσιν εἰσέτι, διότι πενήτηντα ἔτη σχεδὸν δὲν παρήλθον, ἀφοῦ ὁ νέος ἥρως ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου μόλις εἰκοσιτριῶν ἐτῶν. Ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ τιμᾶται ἡ μνήμη αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας μαρτύρων. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ μικρὰν κατέχει θέσιν ζῶν τόσῃ βραχεῖα, χάριτι ὁμῶς τῶν ποιήσεων τοῦ Θωμᾶ Μοῦρ καὶ κατανυκτικῶν τινῶν σελίδων τοῦ Οὐάσιγκτωνος Ἴρβινγκ, τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τῶν ἐν Ἰρλανδίᾳ παραχῶν, ἐν ᾧ διαπρέπει ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ, κατέστη ἡρωϊκὴ τις παράδοσις. Ἐνόμισα δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὸν Ἰρλανδὸν ποιητὴν καὶ μετὰ τὸν Ἀμερικανὸν μυθιστοριογράφον ἐρχομένη ἀπλῆ τις βιογραφία, μόνην ἀξίαν ἔχουσα τὴν ἀκρίβειαν, ἰσχύει νὰ διαγείρῃ ἔτι τὴν περιέργειαν. Πολλάκις ἡποίησις εἶναι κατωτέρα τῆς ἀληθείας ὡς πρὸς τὸ θελγητρον, καὶ ἡ ἀνθρώπινος ζωὴ, καὶ ὅλως πραγματικὴ, παρίσταται μυθιστορικωτέρα τοῦ μυθιστορήματος, καὶ τραγικωτέρα τῆς τραγωδίας.

Ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ, ὁ ἥρως τῆς ἱστορίας ταύτης, ἐγεννήθη ἐν Δουβλίνῳ τὸ 1780 ἔτος. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ, ἀρχαία καὶ ἐντιμος, κατήγατο ἐκ τῆς κομητείας τοῦ Κόρκ. Ἀνῆκε δὲ εἰς τὴν γενεάν ἐκείνην τῶν εὐγενῶν τῆς περιχώρου (*gentry*), εἰς ἣν συνήθως ἀνήκουσιν οἱ διακεκριμένοι ἄνδρες ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐνεκατέστη ἐν Δουβλίνῳ τῷ 1760 ἔτος ἄμα νομφευθεὶς. Ἐκ δὲ τῆς συζύγου του, τῆς Μις Ἐλισάβετ Τέμπλ (1), ἔσχεν τρεῖς υἱούς, οἵτινες καὶ οἱ τρεῖς ἐπέπρωτο νὰ παραστήσωσι πρόσωπον ἐξοχόν, καὶ καταλείψωσιν ἐνδοξὸν ὄνομα ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ τόπου αὐτῶν (2).

(1) Ἡ μὲς Τέμπλ κατήγατο ἐκ τοῦ οἴου Οὐίλλιαμ Τέμπλ, συγγραφέα καὶ διασέμου πολιτικοῦ ἀνδρός, ἐπὶ τῆς βασιλείας Γουλιέλμου τοῦ Γ'.

(2) Τέμπλ Ἐμμετ, Θωμᾶ· Ἀδελφ. Ἐμμετ, Ροβέρτος Ἐμμετ. Ἦσχε δὲ καὶ θυγατέρα, τὴν μιστρίν Ὀλμς, ἥτις, ἀνήκουσα εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην, τὴν τόσον θαυμασίως ὑπὸ τῆς φύσεως πεποικισμένην, δὲν ἐφάνη κατωτέρᾳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς οὔτε κατὰ τὰ προτερήματα οὔτε κατὰ τὰς πεποιθήσεις. Σώζεται ἐτι βιβλίον αὐγλωττον, γραφὴν καὶ δημοσιευθὲν ὑπ' αὐτῆς ἀνυπόμωτος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνώσεως.

Ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν Τέμπλ Ἔμμετ, ἐγένετο δικηγόρος ἐν τοῖς δικαστηρίοις τῆς Ἰρλανδίας τὸ 1784, καὶ, κατὰ τὴν ἐπταετῆ διάρκειαν τοῦ σταδίου αὐτοῦ, (ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν), ἀνυψώθη εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν καὶ ὡς ῥήτωρ καὶ ὡς νομολόγος. Ὁ Γράτταμ ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ ἀναφέρει περὶ ἐκείνου τὰ ἀκόλουθα· «Ἡ λαμπρότης τῆς εὐγλωττίας, ἡ ποικιλία καὶ τὸ βάθος τῶν γνώσεων αὐτοῦ περὶ τὰ νομικὰ καὶ τὴν θεολογίαν ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε οὐδεὶς τῶν δικαστῶν, τῶν δικηγόρων καὶ τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἰρλανδίας ἦν ἱκανὸς ν' ἀντιταχθῇ πρὸς αὐτὸν διὰ συζητήσεως· καὶ ἀποθνήσκων ἀφῆκε φήμην οἷαν οὐδεὶς μετέπειτα ἀπήλαυσεν (1). » Ὁ Θωμᾶς Ἀδδὴς ἔμμετ προτερήματα μὲν ἔχων ἥττον λαμπρά, νοῦν ὅμως πολὺν ἔσων καὶ ὁ πρωτότοκος ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐσπούδασεν ἐν Σκωτίᾳ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἐδεμβούργης. Ὁ σὺρ Ἰάκωβος Μάκιντος, ὁ συμμαθητὴς καὶ φίλος του, ὁμιλεῖ συγχρᾶ μετ' ἐπαίνου περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀπομνημονεύσιν του, καὶ λέγει ὅτι τὸν προέτρεψεν ἐντόνως ὅπως ἐναγκαλισθῇ τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα. Καὶ ἤκουσε μὲν τὴν συμβουλὴν του σπουδάζας τὰ νομικὰ ἐν Λονδίνῳ, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς πολιτικὸς ἀνὴρ ἢ ὡς δικηγόρος ἐμελλέ ποτε νὰ γίνῃ γνωστὸς ἐν Ἰρλανδίᾳ. Ὁ ἐπιστημώτερος ὅμως τῶν τριῶν ἀδελφῶν, ἐκείνος οὗτινος τα προτερήματα, ὁ χαρακτήρ, ἡ τραγικὴ εἰμαρμένη ἐλκύουσι διὰ πολλοὺς λόγους τὴν συμπάθειαν τῶν μεταγενεστέρων, ὑπῆρξεν ὁ νέος καὶ ἀτυχὴς Ροβέρτος ἔμμετ.

Ἐάν ἀληθές, ὡς λέγουσιν, ὅτι οἱ διακεκριμένοι ἄνδρες εἰσὶ πρὸ παντὸς υἱοὶ τῶν μητέρων αὐτῶν, παρίεργόν ἐστι ἐξετάζοντες τὸν ἰδιαιτέρον χαρακτήρα τοῦ νοῦς καὶ τοῦ ἥθους αὐτῶν, νὰ ἀνεύρωμεν τὰ ἔχνη τῆς γυναικείας ἐκείνης ἐπιβροχῆς, ἥτις πολλάκις ἀντίκειται παραδόξως εἰς τὴν εἰμαρμένην τοῦ βίου αὐτῶν. Ὁ πατὴρ τοῦ Ροβέρτου ἔμμετ ἦν ἀνὴρ ἐντιμὸς, ἀπλοῦς καὶ σταθερὸς τὸν νοῦν, ἀλλὰ κοινός. Εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ Θωμᾶ Ἀδδὴς ἔμμετ (2), δεικνύουσιν ὅτι ἦν τρυφερά, μεγαλόφρων, εὐαίσθηστος εἰς ἄκρον καὶ ἀγγινουστάτη. Ἐκ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς τὸ μᾶλλον ὁμοιάζον αὐτὴν ἦν ὁ νέος Ροβέρτος, γεννηθεὶς πολὺ μετὰ τὰ ἄλλα ὅτε ἡ μὲν νεότης εἶχεν ἀποχαιρετίσει αὐτὴν, οἱ δὲ πρῶτοι υἱοὶ τῆς εἶχον ἀνδρωθῇ. Ἡ ἀγάπη ἦν ἐστρεφθεὶς πρὸς τὸ τρίτον τοῦτο τέκνον, ὑπηγόρευεν ἰδιάζουσαν ὁλως μέριμναν, ἣν ἀντήμειψεν αὐτὸ ἐπέκεινα πάσης ἐλπίδος. Προεσήμανε δὲ ἐνωρὶς σπάνια καὶ λαμπρά πλεονεκτήματα. Παράδοξον τι

κράμα ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὀξυνοίας, μεγάλη δύναμις προσοχῆς, θερμὴ καὶ ποιητικὴ φαντασία, καὶ νοῦς εὐθεὶς καὶ διορατικὸς, καθίστων αὐτὸν ἐξίσου πρόσφορον εἰς τε τὰς φιλολογικὰς καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας. Εἶχε δὲ καὶ ἀκαταγώνιστον θέλησιν, ἠνωμένην ὅμως μετὰ μεγίστης γλυκύτητος ἥθους. Ἐπειδὴ δὲ χαίρομεν πάντες ὁσάκις βλέπουμεν διαγραφομένους κατ' αὐτὴν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἐκλεκτῶν φύσεων, ὁ Μάδδεν διηγεῖται εὐχαρίστως ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ Ροβέρτου ἔμμετ ἀνέκδοτον, παιδαριῶδες μὲν κατ' ἐπιφάνειαν, ἀποδεικνύον ὅμως τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως καὶ τὴν ὀξύτητα τοῦ νοῦς αὐτοῦ. Ἐνωρὶς ἀνέπτυξε ῥοπήν πρὸς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας· τὰ μαθηματικὰ καὶ ἡ χημεία ὑπῆρξαν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡλικίας τῶν δώδεκα ἐτῶν αἱ κατὰ προτίμησιν σπουδαί του. Συνειθίζε δὲ νὰ ἐπιδίδηται εἰς χημικὰ πειράματα ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς του. Καὶ ποτε μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν πειράματός τινος ἐνέκυψεν εἰς τὴν μελέτην ἀλγεβρικοῦ τινος βιβλίου, καὶ ἐζήτησε τὴν λύσιν προβλήματος, ὅπερ, κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως, ἦν δυσχερέστατον. Ἐνῷ δὲ κατεγίνετο ἔφερεν ἀσυλλογίστως τὴν χεῖρα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐδηλητηριάσθη δι' ὑδραργύρου, ὃν μικρὸν πρὶν ἐκράτει ἀνά χεῖρας. Οἱ δριμεῖς πόνοι οὗς ᾔσθάνθη ἀμέσως ἀνήγγειλον αὐτῷ τὸν κίνδυνον καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς ὀδύνης· φοβούμενος ὅμως μὴ πρὸς ποιὴν τῆς ἀφροσύνης του ἀπαγορεύσωσιν αὐτῷ τὴν χρῆσιν τῶν κινδυνωδῶν τούτων πειραμάτων, οὐδένα εἰδοποίησεν, ἀλλὰ καταβὰς εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνεζήτησεν εἰς τὴν ἐγκυκλοπαιδεῖαν τὸ περὶ Δηλητηρίου ἄρθρον, καὶ ἀνέγνω ὅτι ἡ κιμωλία διαλυομένη ἐντὸς ὕδατος ἐθεωρεῖτο ὡς ἀντιφάρμακον εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Ἐνθυμηθεὶς δὲ ὅτι εἶδε ποτε κιμωλίαν ἐν τινι παρακειμένῳ ἀμαξοστασίῳ, κατέβη εἰς τὴν αὐλὴν, ἔθραυσε τὴν κεκλεισμένην θύραν τοῦ ἀμαξοστασίου, κατέρθωσε νὰ εὕρῃ τὸ ζητούμενον, παρεσκεύασε καὶ ἐπὶ τὸ ἀντιφάρμακον, καὶ ἐπανελάβε τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος. Τὴν πρωτὰν τῆς ἐπιούσης ὁ παιδαγωγὸς του, ὁ δόκτωρ Λούις, ἰδὼν αὐτὸν εἰς τὸ πρόγευμα τὸ πρόσωπον ἔχοντα τόσον ἡλλοιωμένον ὥστε μόλις ἀνεγνωρίζετο, τὸν ἠρώτησε μετὰ ψυχικῆς ἀγωνίας, καὶ ἔμαθεν ἐπὶ τέλους ὅτι διήλθεν ἀπασαν τὴν νύκτα φρικτῶς βασανιζόμενος, καὶ ὅτι ὠρελούμενος ἀπὸ τῆς αὐπνίας ἐξηκολούθησε τὴν σπουδὴν τοῦ προβλήματος, ὅπερ καὶ ἔλυσε.

Ὁ δόκτωρ Λούις εἰς ὃν εἶχεν ἀνατεθῇ ἡ ἀνατροφή τοῦ Ροβέρτου ἔμμετ, ἦν ἱερεὺς διαμαρτυρόμενος, ἔχων νοῦν πεπαιδευμένον καὶ ὀξὺς φιλελευθέρους. Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ ἀνεδέχθη τὴν καλλιέργειαν τῶν ποικίλων πλεονεκτημάτων τῆς πλουσίας ἐκείνης φύσεως, καὶ, ὡς λέγουσιν, οὗτος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐμπνεύσας εἰς τὸν νέον αὐτοῦ μαθητὴν ἀποστροφὴν κατὰ τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τῆς θρησκευτικῆς καταδυναστείας. Ἀφοῦ διήκουσε τῶν ἐν τῷ σχολείῳ τοῦ Σαμουήλ Οὐίτ διδασκομένων μαθημάτων, περιωνύμω κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ

(1) Grattan, life and times.

(2) Ὁ δόκτωρ Μάδδεν ἐδημασίωσε τὴν βιογραφίαν τῶν κυριώτερων ἀρχηγῶν τῶν ἠνωμένων Ἰρλανδῶν. Ἐν δὲ τῇ βιογραφίᾳ τοῦ Ροβέρτου καὶ Θωμᾶ Ἀδδὴς ἔμμετ, εὕρισκται περὶ τοῦ βίου τῶν δύο τούτων περιφάνων ἀνδρῶν ἀκριβεστάταις εἰδήσεσι, ἱκανοποιήσας ἐκ τῶν κυριωτέρων πηγῶν, καὶ συλλεγίσας μετ' ἐπιμελείας δεκνύουσας αἰδῶς πρὸς τὴν μνήμην αὐτῶν.

τὰ μαθηματικά πρὸ πάντων, καὶ τῶν ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς Τριάδος, μετέβη τῷ 1796 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ ἁγίου Κολόμβου. Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο κεῖται ὀλίγον μακρὰν τοῦ Δουβλίνου, ἐπὶ λόφου ὅθεν φαίνονται μακρὰν ἡ θάλασσα, ἡ πόλις, τὰ ὄρη καὶ ὁ κόλπος ἐν οἷς ἱρλανδοὶ, ἐν τῇ πατρικῇ αὐτῶν ὑπερηφάνια, συγκρίνουσι πρὸς τὸν τῆς Νεαπόλεως. Ἐξηκολούθησε δὲ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας, βραβευόμενος κατ' ἔτος ὑπὸ διαφόρων Σχολῶν. Σώζονται εἰσέτι εἰς ἅγιον Κολόμβον, ἀνωθεν μαύρων βράχων ὅς ὁ δῦν ἥλιος χρωματίζει ῥοδοειδῶς, τὰ λείψανα ναοῦ κυκλοτεροῦς, ὅπου, ὡς λέγουσιν, ὑπὸ τὴν σκιὰν φηγοῦ, ἐπὶ ἡκρωτηριασμένης στῆλης ὁ Ροβέρτος Ἐμμετ ἐκάθητο, ἀναπολῶν περίλυπος τὰ παθήματα καὶ τὸ ὄνειδος τῆς πατρίδος του.

Ἐνῷ δὲ ἡ παιδικὴ αὐτοῦ ἡλικία παρέρχεται ἐν μελέτῃ ὑπὸ τὰς εἰρηνικὰς σκιὰς τοῦ ἁγίου Κολόμβου, ἡ καταιγὶς ἐμυκάτο, καὶ αἱ ἀκαταπαύστως ἀναγεννώμεναι ταραχαὶ τῆς ἱρλανδίας μετεβλήθησαν εἰς ἐπίφοβον ἐπανάστασιν. Ἡ ἀποστασία τοῦ 1798, ἐξαπλωθεῖσα ἐφ' ἅπασαν τὴν χώραν, παρ' ὀλίγον ἐπετύγγανεν. Καὶ δὲν προτιθέμεθα μὲν νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα τὰ αξιομνημόνευτα ἐκεῖνα ἔτη· ἀλλ' ὁμῶς προεισχωγικαί τινες παρατηρήσεις καθίστανται ἀπαραίτητοι, καὶ συμφέρει πρὸς κατάληψιν τῆς ὑποθέσεως νὰ θέσωμεν ὑπ' ὅψιν τοῦ ἀναγνώστου τὴν εἰκόνα ἀγνώστων ἢ μᾶλλον λησμονηθέντων σήμερον γεγονότων. Σ. (Ἀκολουθεῖ.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—ooo—

Ὁ ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΙΒΑΝΩΝ. Ὁ ἐν Νεοβόρακω μηχανικὸς Κ. Βέρδανος κατεσκεύασε κλίβανον ἐνεργοῦντα αὐτομάτως δι' αἰμοκινήτων μηχανῶν. Ὁ κλίβανος οὗτος ὑπάρχει ἐν Βρουκλύνῳ παρὰ τὸ Νεοβόρακον, εἶναι διόροφος καὶ ὁμοιάζει οἰκίαν, διότι ἔχει μῆκος μὲν 18, ὕψος δὲ 32 ποδῶν. Εἰς ἐκάστην ὀροφὴν ὑπάρχουσι δύο θύραι· καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς εἰσάγονται διὰ μηχανισμοῦ οἱ μέλλοντες νὰ ἐψηθῶσιν ἄρτοι, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας ἐξάγονται ἐψηθέντες ὡσαύτως διὰ μηχανισμοῦ, καὶ καταπίπτουσιν εἰς ἅμαξαν παρακειμένην. Οἱ διὰ μιᾶς εἰσάγομενοι ἄρτοι ἀναθείνουσιν εἰς 2,000, ὧν ἕκαστος ἔχει βάρος 4—5 λιτρῶν. Ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ ἐργάζονται μόνον 50 ἄνθρωποι, ἐνῷ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἀπαιτοῦνται ἐπέκεινα τῶν 200. Τὸ ποσὸν τῶν ἄρτων τῶν καθεκάστην διὰ τῆς μηχανῆς ταύτης κατασκευαζομένων ἀναλογεῖ πρὸς ἡμερήσιον ἐργασίαν 300 κοινῶν ἄρτοπωλείων.

ΤΟ ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΝ. Ἐν τῇ γαλλικῇ ἐφημερίδι τῇ ἐπιγραφομένῃ *Nouvelliste de Rouen* ἀνεφέρετο ὁ ἐξῆς περίεργος ὑπολογισμὸς ἐπὶ δισεκατομυρίου. Δισεκατομμύριον φράγκων ἔχει βάρος πέντε

ἐκατομμυρίων· χιλιογράμμων διὰ πρὸς μετακόμισιν αὐτοῦ ἀπαιτοῦνται διὰ ξηρᾶς μὲν 2,080 τέττιρες ἅμαξαι, διὰ θαλάσσης δὲ πλοῖον ἰσομέγεθες τῆς κιβωτοῦ τοῦ Νῶε, ἥτοι 309 πηχῶν μήκους, 50 πλάτους καὶ 30 ὕψους. Ἐὰν δὲ τὰ πέντε ἐκατομμύρια χιλιογράμμων ἀργύρου μετασχηματισθῶσιν εἰς ῥάβδον ἔχουσαν περίμετρον ἐνὸς τετραγωνικοῦ δακτύλου, αὕτη θέλει ἔχει μῆκος 655,000 μέτρων, δηλαδὴ πλείονα ἔκτασιν ἢ ὅση ἀπαιτεῖται ἵνα περιτοιχισθῇ ὁλόκληρος ἡ πόλις τῶν Παρισίων ὑπὸ κιγγλίδος ὕψους 10 ποδῶν. Καταστρώνοντες δὲ ἐξ ἐνὸς δισεκατομυρίου μονοφράγκων νομισμάτων ὁδὸν ἔχουσαν πλάτος 4 μέτρων, θέλωμεν καλύψει αὐτὴν ἐπὶ 132,250 μέτρα κατὰ μῆκος, ἥτοι ὁλόκληρον τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐκ Παρισίων εἰς Ρουάν. Ἐὰν πάλιν διαθέσωμεν τὰ μονοφράγκα κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ἡ ὁδὸς θέλει ἐκταθῇ ἐπὶ 24,000,000 μέτρα, ἥτοι θέλει ἀποβῇ ἐπὶ 700 λεύγας μακροτέρα ἢ ἡ ἡμιδιάμετρος τῆς γῆς. Ἐὰν ἐπὶ τέλους τὸ δισεκατομμύριον τῶν μονοφράγκων ἐτίθετο κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς κιβώτιον, ἐξ οὗ νὰ ἐξέρχεται ἐν φράγγον κατὰ λεπτόν τῆς ὥρας, ἔπρεπε νὰ παρέλθωσιν εἰσέτι 72 ἔτη πρὶν ἢ ἐξέλθῃ ὁλόκληρος ἡ ποσότης αὕτη.

ΠΕΡΙ ΒΙΒΛΙΩΝ. Οἱ ἀρχαῖοι στερούμενοι τυπογραφικῶν ἡναγκάζοντο ν' ἀγοράζωσιν εἰς ἀδράς τιμὰς τὰ βιβλία· οὕτως ὁ Πλάτων ἡγόρασε φιλοσοφικά τινα συγγράμματα τοῦ Φιλολάου ἀντὶ 100 μνῶν, ἥτοι δέκα περίπου χιλιάδων δραχμῶν· ὁ Βησσαρίων ἡγόρασε 600 διάφορα ἑλληνικὰ χειρόγραφα ἀντὶ 30,000 σκούδων, ἥτοι ἐβδομήκοντα καὶ ἐπέκεινα χιλιάδων δραχμῶν. Τῷ 1438 ἐπωλήθη ἐν Φλωρεντίᾳ δίτομον ἀντίτυπον τῆς ἱερᾶς Γραφῆς ἀντὶ 20 φλωρινίων, ἥτοι ὑπὲρ τὰς 1700 δραχμάς. Συγχρόνως ἐπωλήθησαν δύο ἕτερα βιβλία, ἐξ ὧν τὸ μὲν περιεῖχε διάφορα ποιήματα τοῦ Πλάτωνος, τὸ δὲ ἕτερον τοῦ Πλουτάρχου, ἀντὶ 50 φλωρινίων, ἥτοι 5,000 δραχμῶν. Τῷ 1461 τὸ βιβλίον τὸ ἐπιγραφόμενον *Rationale divinorum officiorum Durandi* ἐτιμᾶτο ἀντὶ 450 δραχμῶν. Τῷ 1467 τὸ τοῦ θεοῦ Αὐγουστίνου *De civitate dei* πόνημα ἐτιμᾶτο ἀντὶ 100 δραχμῶν. Τῷ 1470 βιβλία εἰς φύλλον ἐπωλοῦντο συνήθως ἀντὶ 50—55 δραχμάς. Καὶ τὸ 1493 τὰ εἰς 4. βιβλία ἐτιμῶντο μόλις 14 δραχμάς. Νῦν δὲ τὰ τοιαῦτα πωλοῦνται συνήθως ἀπὸ 3 ἕως 8 δραχμῶν.

Κατὰ τὴν Θ', Γ', ΙΑ' καὶ ΙΒ' ἐκατονταετηρίδα ἡ σπάνις τῶν βιβλίων ἦτο μέγιστη· ὅθεν ἡ κατὰ τὴν ἐνάτην ἐκατονταετηρίδα ὑπάρχουσα βιβλιοθήκη ἐν Pontivy τῆς Βρετανίας, ἐθαυμάζετο ὡς ἡ πλουσιωτέρα τῆς Εὐρώπης, καὶ τοι συγκειμένη ἐκ 200 μόνον τόμων. Ἐκ δὲ τῶν ιδιωτικῶν βιβλιοθηκῶν ἡ πλουσιωτέρα πασῶν ἦτο ἡ τοῦ Ἐδράρδου Κόμητος Φριούλου, αὐλικοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωσθακίου· ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἐσύγκειτο ἐκ 50 τόμων, ἦν τῷ 868 ἔτει, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ, διεμοίρασε πρὸς τοὺς τρεῖς αἵ τοῦ υἱοῦ ὡς πολῦτιμον περιουσίαν. Κατὰ δὲ τὴν ΙΑ' καὶ ΙΒ' ἐκατονταετηρίδα αἱ σημαντικώτεραι βι-